

Sygn. akt VIII U 3527/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 czerwca 2013 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25 kwietnia 2013 roku, wobec orzeczenia przez Komisję Lekarską ZUS okresowej częściowej niezdolności do pracy, ponownie przyznał A. W. od dnia 1 lipca 2013 roku rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, na okres do dnia 31 maja 2016 roku.

/decyzja - k. 116 akt ZUS/

W dniu 23 lipca 2013 roku odwołanie od ww. decyzji złożyła ubezpieczona, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Ubezpieczona podniosła, że wcześniej ZUS uznawał ją za osobę całkowicie niezdolną do pracy, a jej stan zdrowia nie uległ poprawie od tego czasu.

/odwołanie - k. 2 - 2 verte/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 7 sierpnia 2013 roku ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podniósł, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 18 czerwca 2013 roku uznała wnioskodawczynię za osobę częściowo niezdolną do pracy w okresie do dnia 31 maja 2016 roku.

/odpowiedź na odwołanie - k. 3/

Pełnomocnik ubezpieczonej pismem procesowym z dnia 6 marca 2014 roku sprecyzował jej stanowisko w sprawie, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości

i przyznanie A. W. prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2017 roku. Ponadto wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że nie zostały one uiszczone w całości ani w części.

/pismo procesowe - k. 36/

Pismem procesowym z dnia 9 czerwca 2016 roku pełnomocnik ubezpieczonej wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu A. W. w wysokości 150 % stawki minimalnej, oświadczając, że nie zostały one uiszczone w całości ani w części.

/pismo procesowe - k. 168/

Na rozprawie z dnia 12 grudnia 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i podtrzymał swoje stanowisko w zakresie roszczenia o zmianę zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie kosztów udzielonej nieopłaconej pomocy prawnej. Pełnomocnik ZUS wniósł o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez organ rentowy w świetle nowych okoliczności ujawnionych przez biegłą K.. Wniósł o całkowite pominięcie opinii biegłych: G. P. i E. W., podtrzymując zastrzeżenia zgłoszone w pismach procesowych, Ewentualnie wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowiska stron - e-protokół z dnia 12 grudnia 2016 roku - 00:01:03 - 00:06:24 - płyta
- k. 214/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. W. urodziła się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

Ubezpieczona pobierała rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w okresie od 10 maja 1992 roku do 30 czerwca 2013 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja - k. 113 akt ZUS/

W dniu 25 kwietnia 2013 roku wnioskodawczyni wniosła o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/okoliczność bezsporna/

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 20 maja 2013 roku uznał, że A. W. jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 31 maja 2016 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto: orzeczenie - k. 137 - 138 akt ZUS/

Na skutek sprzeciwu od ww. orzeczenia Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 18 czerwca 2013 roku uznała, że A. W. jest częściowo niezdolna do pracy.

/okoliczność bezsporna, a nadto: orzeczenie – k. 145 - 145 verte akt ZUS/

W badaniu sądowo - chirurgicznym rozpoznano u A. W. trombofilię, nawracające zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych kończyn dolnych, dawno przebyte, bez zmian w układzie żył głębokich, patologiczną otyłość i nikotynizm w wywiadzie.

W ocenie chirurgicznej ubezpieczona jest zdolna do pracy zarobkowej. Nie stwierdza się u niej chorób wymagających leczenia chirurgicznego i powodujących zarazem istotne naruszenie sprawności organizmu.

/pisemna opinia biegłego chirurga - k. 17 - 17 verte/

W badaniu sądowo - kardiologicznym rozpoznano u A. W. nadciśnienie tętnicze krwi zredukowane farmakologicznie oraz otyłość II stopnia. Nie stwierdzono cech niewydolności krążenia czy niedokrwienia mięśnia sercowego. Z kardiologicznego punktu widzenia wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej.

/pisemna opinia biegłego kardiologa - k. 53 verte - 54/

W badaniu sądowo – psychiatrycznym rozpoznano u skarżącej zaburzenia schizoafektywne. W ocenie psychiatrycznej wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolną do pracy od dnia 1 kwietnia 2013 roku do dnia do 30 kwietnia 2017 roku. Stwierdzona wcześniej całkowita niezdolność do pracy trwa nadal, tj. również po 30 czerwca 2013 roku. Ubezpieczona była wielokrotnie hospitalizowana psychiatrycznie, ostatnio w 2002 roku. Mimo dalszego leczenia wykazuje nawroty objawów psychotycznych - nastawienia i urojenia prześladowcze. Jest wycofana społecznie, w obniżonym nastroju, płacziwa, drażliwa.

/pisemna opinia biegłego psychiatry G. P. - k. 29 - 31 verte; uzupełniająca opinia biegłego psychiatry G. P. - k. 63; uzupełniająca opinia biegłego psychiatry G. P. - e-protokół z dnia 5 października 2015 roku 00:02:12 - 00:09:51- płyta - k. 140; pisemna opinia biegłej psychiatry E. W. - k. 154 - 157/

Ubezpieczona ma objawy przewlekłej choroby psychicznej - schizofrenii paranoidalnej, które trwają nieprzerwanie od 10 maja 1992 roku.

/pisemna opinia biegłej psychiatry E. W. - k. 154 - 157/

Fakt, że od 2002 roku ubezpieczona nie była hospitalizowana psychiatrycznie nie oznacza dobrego stanu psychicznego. Nasilenie objawów w znacznym stopniu zaburza codzienne funkcjonowanie. Nie doszło do remisji objawów. Nie jest to choroba okresowa. Jest to schizofrenia paranoidalna, na którą nakładają się zaburzenia

schizofektywne. Wycofanie społeczne, obniżenie nastroju, urojenia są stałym elementem choroby. Wnioskodawczyni zażywa regularnie leki przeciwpsychotyczne stabilizujące nastrój. Choroba ma przewlekły przebieg.

/uzupełniająca opinia biegłego psychiatry G. P. - k. 63/ uzupełniająca opinia biegłego psychiatry G. P. - e-protokół z dnia 5 października 2015 roku 00:02:12 - 00:09:51 - płyta - k. 140; pisemna opinia biegłej psychiatry E. W. - k. 154 - 157/

Przyczyną całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawczyni jest postępujący od 30 lat proces ubytkowy w przebiegu schizofrenii. Objawy osiowe tego procesu to autyzm, abolicja, ambiwalencja, spłylenie afektu, alogia, abulia, anhedonia i myślenie stereotypowe. Objawy te stanowią o nieprzystawaniu społecznym i niezdolności do pełnienia ról społecznych, w tym realizacji obowiązków zawodowych. Objawy te nie poddają się żadnemu leczeniu. Mają charakter liniowo nieodwracalny. To właśnie nasilenie objawów osiowych czyni wnioskodawczynię całkowicie niezdolną do pracy.

/pisemna opinia biegłej psychiatry E. W. - k. 154 - 157; pisemna uzupełniająca opinia biegłej psychiatry E. W. - k. 185; pisemna uzupełniająca opinia biegłej psychiatry E. W. - k. 204/

Epikryzy szpitalne opisują stan poprawy w stosunku do objawów stanowiących podstawę przyjęcia do szpitala. Zapis o poprawie nastroju i aktywności odnosi się do takowej, jedynie w zakresie możliwym do uzyskania u danego pacjenta. Jeżeli objawy negatywne procesu schizofrenicznego były stwierdzane od roku 2000, to należy przyjąć ich nieprzerwane i postępujące w czasie istnienie do chwili obecnej. Na obecnym etapie wiedzy medycznej nie ma metod leczenia objawów osiowych, a tym bardziej ich redukcji.

/pisemna uzupełniająca opinia biegłej psychiatry E. W. - k. 204/

Decyzją z dnia 25 czerwca 2013 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25 kwietnia 2013 roku, wobec orzeczenia przez komisję lekarską ZUS okresowej częściowej niezdolności do pracy ponownie przyznał A. W. od dnia 1 lipca 2013 roku rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, na okres do dnia 31 maja 2016 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja - k. 116 akt ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych oraz na podstawie opinii biegłych specjalistów z zakresu: chirurgii, kardiologii i psychiatrii.

Wszyscy biegli wydali opinie na podstawie przedstawionej im dokumentacji medycznej wnioskodawczyni i dokumentacji ZUS znajdujących się w aktach sprawy oraz na podstawie badania wnioskodawczyni.

Każdy z biegłych formułował wnioski z punktu widzenia swojej specjalności.

Z tego względu biegli z zakresu chirurgii i kardiologii uznali, że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej zgodnej z kwalifikacjami. Opinie te były spójne, logiczne i odpowiadały zakreślonej tezie dowodowej. Biegli w sposób jasny odpowiedzieli na postawione im pytania, wskazując szczegółowo wszystkie podstawy dokonanych przez siebie w opinii ustaleń.

Niespójne i sprzeczne były jednak wnioski z opinii przedstawionych przez biegłych psychiatrów G. P. oraz K. K. (2). Z tego względu Sąd na wniosek pełnomocnika ubezpieczonej dopuścił dowód z opinii kolejnego biegłego psychiatry - E. W., która poparła stanowisko biegłego G. P. i uzupełniła je o własne ustalenia.

Podkreślić należy, że opinie wszystkich biegłych psychiatrów korespondowały ze sobą w tym zakresie, że biegli zgodnie uznali A. W. za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Niezgodność dotyczyła okresu istnienia tej niezdolności.

Przedmiotem ustalenia biegłych było w istocie, czy stan całkowitej niezdolności do pracy trwał u wnioskodawczynie nieprzerwanie, czy też okresowo była ona częściowo niezdolna do pracy, a jeśli tak to dokładnie kiedy.

Biegła E. W. rozstrzygnęła te wątpliwości i w przekonujący sposób wyjaśniła, dlaczego podziela wnioski z opinii biegłego G. P., że wnioskodawczynie jest nieprzerwanie całkowicie niezdolna do pracy. Wyjaśniła, że charakter schorzenia, jakim jest schizofrenia paranoidalna w obecnym stanie wiedzy medycznej nie podlega skutecznemu leczeniu tzw. objawów osiowych. Stąd niemożliwym jest poprawa stanu zdrowia wnioskodawczynie. Negatywne objawy procesu schizofrenicznego są nieprzerwane i postępujące w czasie. Mają charakter liniowo nieodwracalny. Niewielkie poprawy stanu zdrowia podczas hospitalizacji rozpatrywać można jedynie w kontekście poprawy w stosunku do objawów stanowiących podstawę przyjęcia do szpitala. Wnioskodawczynie ze względu na szereg objawów typowych w przebiegu schizofrenii jest w coraz większym stopniu niezdolna do pełnienia ról społecznych, w tym realizacji obowiązków zawodowych.

Wszyscy biegli ostatecznie przyznali, że sam fakt braku hospitalizacji nie świadczy o tym, że chora jest zdolna do pracy. Na tej podstawie nie można zatem stwierdzać, że stan zdrowia osoby chorej na schizofrenię paranoidalną uległ poprawie.

Sąd pominął zatem opinię biegłej psychiatry K. K. (2) jako niespójną i nieuwzględniającą wszystkich aspektów stanu zdrowia wnioskodawczynie, które z kolei zostały wyczerpująco opisane i wyjaśnione w opiniach biegłych G. P. i E. W.. Ich opinie zostały wydane w oparciu o posiadaną wiedzę specjalistyczną i doświadczenie zawodowe. Ustalenia korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym.

Wskazani biegli byli zgodni co do tego, że wnioskodawczynie jest całkowicie niezdolna do pracy do dnia 30 kwietnia 2017 roku.

W ten sposób biegli G. P. i E. W. przekonująco podważyli ustalenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 18 czerwca 2013 roku, na podstawie których wydano zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne, co skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w wymienionych okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 57 ust. 2 warunku przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Jak stanowi art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalnej, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Okres, o którym mowa

w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Zgodnie z art. 12 ustawy rentowej niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia: daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji, celowości przekwalifikowania zawodowego dokonuje w formie orzeczenia lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej "lekarzem orzecznikiem" (art. 14 ust. 1).

Warunki określone w art. 57 powołanej ustawy muszą być spełnione łącznie, by istniały podstawy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu było, czy A. W. jest całkowicie niezdolna do pracy. Pozostałe przesłanki nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego, a w szczególności opinii biegłych psychiatrów G. P. i E. W. ustalił, że A. W. jest całkowicie niezdolna do pracy od dnia 1 kwietnia 2013 roku do 30 kwietnia 2017 roku. Utraciła bowiem zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy ze względu na postępujący proces ubytkowy związany z chorobą psychiczną.

Ustalenia Sądu podważyły zatem treść orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 18 czerwca 2013 roku, na podstawie których organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, niesłusznie odmawiającą wnioskodawczyni przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. W. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku.

W tym miejscu wskazać należy, że treść decyzji, od której wniesiono odwołanie wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu (por. orzeczenie SN z dnia 13 maja 1999 r., sygn. akt II UZ 52/99, OSN 2000, Nr 15, poz. 601; orzeczenie SN z dnia 23 listopada 1999 r., sygn. akt II UKN 204/99, OSN 2001, Nr 5, poz. 169). Zaskarżona decyzja odnosiła się do okresu niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2013 roku. Bezspornym jest bowiem, że do dnia 30 czerwca 2013 roku ubezpieczona pobierała rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przyznaną na podstawie wcześniejszej decyzji organu rentowego. Wniosek pełnomocnika ubezpieczonej został sformułowany na podstawie opinii biegłej E. W., która przyjęła, że całkowita niezdolność do pracy ubezpieczonej obejmuje okres od 1 kwietnia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2017 roku. Sąd uwzględnił zatem roszczenie ubezpieczonej w całości, choć prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy należało przyznać od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia

30 kwietnia 2017 roku, ponieważ za wcześniejsze okresy ubezpieczona pobierała już rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie § 12 ust. 2 w zw. z § 19 i § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. 2013, poz. 461) w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej § 1 pkt 3b Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 roku zmieniającego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1079), podwyższając tak ustaloną kwotę (90,00 zł, tj. 150 % stawki minimalnej) zgodnie z § 2 ust. 3 powołanego Rozporządzenia o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach, tj. o 23 %, czyli o 20,70 zł.

Sąd zastosował ww. rozporządzenie z uwagi na datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji. Obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1714), które weszło w życie w dniu 2 listopada 2016 roku, stanowi w § 22, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Z tego też względu nie miało zastosowania uchylone już Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1801), które obowiązywało od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Sąd zasądził zatem od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. na rzecz A. W. kwotę 110,70 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wypożyczając akta ZUS.

16 stycznia 2016 roku

M.U.